

Olimpijska infrastruktura v Torinu:
Ekonomске in ekološke posledice
olimpijskih iger nosijo bodoče
generacije.

Odgovornost za ZOI bo morala prevzeti naslednja generacija

V Graubündnu želijo leta 2022 organizirati "trajnostne" zimske olimpijske igre. Medtem ko so številna odprta vprašanja o kandidaturi v Švici povzročila vroče polemike, pa se zdi, da kandidatura Münchna ni ravno v najboljši kondiciji. Čas pa beži. "Graubündenska elita se je očitno predala pravi olimpijski omami", pove Stefan Grass, vodja odbora Olympiakritisches Graubünden/CH. A prebivalci se ne pustijo vleči za nos, čeprav le redki javno razglašajo svoj kritičen odnos do kandidature. "Mnogi bodo svoje nasprotovanje izrazili 3. marca s tajnim glasovanjem." Prebivalci graubündenskega kantona bodo namreč takrat odšli na referendum, na katerem bodo sprejeli ali zavrnili predlog o financiranju zimskih olimpijskih iger leta 2022 v višini 300 mio. frankov, kar je tretjina kantonalnega premoženja!

Kot kaže ena od anket, predlog trenutno podpira 43 odstotkov prebivalcev, ravno toliko odstotkov predlogu nasprotuje. Proti predlogu se je izrekla tudi velika večina, ki živi na območju regije Davos - Prättigau, kjer bi bilo eno od prizorišč zimskih olimpijskih iger. Do predloga so prav tako kritične okoljske organizacije. Marsikatera od njih je državi o tem že poslala svoje stališče, med njimi tudi CIPRA Švica. Njen direktor Christian Lüthi pojasnjuje: "Prava iluzija je verjeti, da bi lahko Mednarodni olimpijski komite navdušili za trajnostne olimpijske igre, kot jih danes propagirajo njihovi zagovorniki."

V Nemčiji se vroče polemike ne odvijajo v medijih in parlamentih. Nemška olimpijska športna zveza (DOSB) želi pred novo kandidaturo pridobiti soglasje prebivalstva, o kandidaturi pa naj bi svoje mnenje izrazile tudi vse politične stranke in politične ravni, tj. občine, dežele in država. Dokončno odločitev bo DOSB sprejel šele po volitvah v bavarski deželni parlament in volitvah v zvezni parlament septembra 2013 in po referendumu, ki je napovedan za 10. novembra 2013. Kandidaturo bi bilo treba Mednarodnemu olimpijskemu komiteju predložiti štiri dni pozneje. Še vedno pa niso bile dane obljube glede finančne podpore, ki jo bo v prihajajočem volilnem letu mogoče le stežka pridobiti. Eno od gibanj civilne družbe zato iz političnih razlogov že zbira podpise za peticijo: doslej so zbrali 6.000 podpisov, manjka jih še 29.000 in te naj bi zbrali do 15. januarja 2013.

V Švici pa je finančna pomoč že zagotovljena, saj namerava švicarska vlada v skupni proračun, ki znaša 4,5 mrd. frankov, prispevati milijardo frankov. Tudi graubündenski parlament je pred kratkim že odobril prispevek kantona v višini 300 mio., o katerem bodo volivci odločali marca. A izkušnje kažejo, da proračunska sredstva ne bodo zadostovala. In kdo bo odpravil primanjkljaj? Država in kanton sta sodelovanje pri tem že zavrnili, to pa naj bi bila sedaj naloga zasebnopravno organiziranega društva - katerega člani so med drugim država, kanton in občine. Ali z drugimi besedami: davkoplačevalci. Zapitek bo torej poravnala naslednja generacija.

Vir in več informacij: www.olympia-nein.ch/go/index.php (de),

www.baspo.admin.ch/internet/baspo/de/home (de/fr/it),

<http://nolympia2018.ludwighartmann.de/> (de), www.cipra.org/de/alpmedia/news-de/4705/ (de/fr/it/sl)

Stališča CIPRE

Proga za visoke hitrosti: Preusmeritev
tovornega in potniškega projekta ne sme
čakati do zaključka megalomanskih
projektov, kot je denimo proga
Lyon-Torino.

Srečanje italijansko-francoskega vrha: rdeča luč za preusmeritev prometa na železnico

Na srečanju italijanskega premiera Maria Montija s francoskim predsednikom Françoisom Hollandom so bile na dnevnem redu številne pomembne teme. Med njimi ni bilo vprašanja hitre in učinkovite preusmeritve prometa s cest na železnico. Pričakovanja glede srečanja Maria Montija s Françoisom Hollandom 3. decembra letos so bila precejšnja. Državnika naj bi odločno podprla gradnjo proge za visoke hitrosti med Lyonom in Torino, a v sporočilu za medije, ki so ga pripravili v Elizejski palači, je bilo le na kratko zapisano, da sta državi za to železniško povezavo strateško zainteresirani in da bosta podpisali ustrezen dogovor. Sicer pa je bilo v italijanskih medijih posredovanje policije proti demonstrantom deležno več pozornosti kot izidi srečanja.

Dogovor se nanaša le na določen odsek nove železniške proge, in sicer na 57-kilometrski bazni predor med krajema Saint-Jean-de-Maurienne in Susa. Kako si bodo francoska in italijanska država ter Evropska unija razdelili stroške v višini približno 8,5 mrd. evrov, udeleženci vrha niso povedali. Projekt gradnje železniške proge se bo podražil za okoli 25 milijard evrov. Evropska unija naj bi prevzela 40 odstotkov stroškov, vendar pa morata Rim in Pariz o smiselnosti te zamisli Bruselj šele prepričati, saj v nasprotnem primeru v dolini Suse ne bo duhovnika, ki bi hotel blagosloviti gradbišče ...

CIPRA že več let zahteva, da - če resnično želimo preusmeriti promet na železnico - ne bi smeli čakati na dokončanje takih megalomanskih projektov, kot sta gradnja proge na relaciji Lyon-Torino ali gradnja baznega predora pod Brennerjem. Namesto tega moramo posodobiti obstoječo infrastrukturo in izboljšati ponudbo za izvajanje prevozov potnikov in blaga. Potrebujemo tudi učinkovite instrumente upravljanja, kot je denimo Alpska tranzitna borza, in okvirne politične pogoje, na podlagi katerih bo mogoče izračunati realne stroške prometa. Samo tako si bo železnica tudi dejansko priborila prednostni položaj pred cesto in le tako bo lahko obratovala ekonomsko optimalno.

Srečanje na vrhu med Italijo in Francijo k trajnostni prometni politiki v Alpah ni prispevalo ničesar, ravno nasprotno: italijanski premier Monti in francoski predsednik Hollande sta se celo dogovorila o skorajšnjem odprtju varnostnih cevi v čezmejnem cestnem predoru Fréjus za redni cestni promet. Zmogljivosti predora se bodo podvojile, železnica pa bo postala vse kaj drugega kot privlačen in zanimiv način prevoza.

Vir in več informacij: www.cipra.org/fr/presse (fr/it), www.elysee.fr/president/les-actualites (fr), <http://torino.repubblica.it/cronaca/2012/12/03/news> (it), <http://torino.repubblica.it/cronaca/2012/12/01/news> (it), www.nzz.ch/aktuell/international (de)

Novice iz CIPRE

Alpine Power preko vseh mejá: Oscar Del Barba, predsednik CIPRE Italija in Alain Boulogne, predsednik CIPRE Francija.

"Biti član Ciprine družine nam je v veliko veselje!"

CIPRA je šestdeseto obletnico delovanja, ki jo praznuje letos, obeležila v sodelovanju s številnimi somišljeniki. Pogled na preteklo dogajanje pa je tudi krepitev skupne prihodnosti. Ko je bila CIPRA ustanovljena pred šestimi desetletji, tik po koncu 2. svetovne vojne, je bil pogled na svet povsem drugačen, kot je danes, a še vedno velja, da hitreje napreduje tisti, ki je pripravljen sodelovati. CIPRA je zato obletnico izkoristila za povezovanje ljudi različnih kultur in jezikov, ki jih združujeta prav njihovo prizadevanje za kakovostnejše življenje na območju Alp.

Mnogi somišljeniki in podporniki so se udeležili pohodniške in kolesarske ture Alpine Power in v več etapah prečili Alpe. Del poti so prehodili oziroma prevozili skupaj, obiskali domačine in spoznavali lokalne projekte, ki se izvajajo v smislu zahtev trajnostnega razvoja, praznovali z nacionalnimi predstavništvi v alpskih državah in tako mrežo krepili za delovanje v prihodnje.

Udeleženci so bili na poti opremljeni tudi s pametnimi telefoni in pohodniškim dnevnikom. "30. avgust! Pravi čas, da se odpravimo na pot in uživamo novozapadli sneg!" je na facebookovi strani CIPRE eden od udeležencev zadovoljno komentiral nenadne snežne padavine, ki so presenetile poleti. Na spletu je sedaj objavljen tudi pohodniški dnevnik. CIPRA je z Alpine Power rasla in se razvijala, navznoter in navzven. Ali kot je povedala ena od udeleženk: "Biti del velike družine CIPRA je pravo veselje!"

Viri in več informacij na: www.facebook.com/CIPRA.org, www.cipra.org/sl/60-let/alpine-power-1/

Novice iz Alp

Novi generalni sekretar Alpske konvencije

Stalni sekretariat Alpske konvencije bo dobil novega vodjo. Marca 2013 bo dosedanjega generalnega sekretarja Marca Onido zamenjal Avstrijec Markus Reiterer, diplomat in poznavalec Alp.

Postopek imenovanja novega generalnega sekretarja je bil zelo dolgotrajen. Mesto je bilo namreč prvič razpisano pred več kot letom dni. V začetku septembra naj bi XII. Alpska konferenca v Poschiavu imenovala novega generalnega sekretarja Alpske konvencije, vendarpa se alpske države o kandidatu niso mogle dogovoriti, zato so mesto generalnega sekretarja ponovno razpisale. Po dolgotrajnih razpravah je bil dogovor vendarle sklenjen: Avstrijec Markus A. Reiterer bo predvidoma marca 2013 na mestu generalnega sekretarja Stalnega sekretariata nasledil Italijana Marca Onido. Ta je sekretariat vodil od leta 2006.

46-letni Markus A. Reiterer Alpsko konvencijo pozna, saj je bil do leta 2004 na avstrijskem zunanjem ministrstvu

pristojen za državno pogodbo o trajnostnem razvoju Alp. Imenovani generalni sekretar je sodeloval tudi pri ustanovitvi Stalnega sekretariata in vzpostavitvi mehanizma za preverjanje, tj. postopka, ki naj bi države spodbujal k spoštovanju določb Alpske konvencije. Poleg spodbujanja alpskih držav k uresničevanju konkretnih ukrepov s ciljem izvajanja določb Alpske konvencije bo to najpomembnejša naloga generalnega sekretariata.

"Zame je pomembno prispevati k boljšemu razumevanju in spoštovanju naravnega in kulturnega prostora, prispevati k boljšemu življenju in gospodarstvu ter trajnostnemu razvoju Alp," pravi Reiterer. Novi generalni sekretar želi delovati v skupinskem duhu in s tem doseči sodelovanje in solidarnost stalnega sekretariata, strank in organizacij, ki spremljajo dogajanje od zunaj.

Na Stalnem sekretariatu sta razpisani še delovni mesti: namestnik generalnega sekretarja in vodja področja pravnih zadev.

Vir: CIPRA International

Prva energijsko varčna evropska država je postala Lihtenštajn!

Evropsko nagrado za energijsko učinkovitost (European Energy Award) so prejele vse lihtenštajnske občine - da je Lihtenštajn postal prva energijsko varčna država v Evropi, je zagotovo razlog za praznovanje, obenem pa tudi poziv k izvajanju učinkovite podnebne politike.

Novembra letos je vseh enajst občin prejelo certifikat Energijsko varčna občina, nekakšno švicarsko različico evropske nagrade za energijsko učinkovitost European Energy Award. Lihtenštajn je tako postal energijsko varčna država in to pred Švico, ki je na drugem mestu po številu ljudi (50 odstotkov), ki živijo v energijsko varčnih krajih.

Če želi določen kraj prejeti omenjeno nagrado, mora zbrati dovolj točk v šestih kategorijah ukrepov za večjo energijsko učinkovitost. Vsako četrto leto se nato opravi verifikacijski postopek, ki pa postaja vse zahtevnejši: medtem ko je, denimo, delna ukinitve sistema cestne razsvetljave sorazmerno preprost ukrep, pa je občutno težje pregovoriti ljudi, naj se začnejo prevažati s sredstvi javnega prevoza in ne osebnimi avtomobili. In tu, je prepričana Andrea Matt iz Lihtenštajnske družbe za okolje (LGU), je priložnost za Lihtenštajn kot energijsko varčno državo. Občine bodo spodbujale druga drugo, tudi če bodo zahteve poostrene in večje. "Poleg tega pa občine med seboj tekmujejo, katera bo prejela največ točk in s tem tudi najhitreje najvišje priznanje, tj. zlato evropsko nagrado za energijsko učinkovitost."

Če namerava država do leta 2020 za petino zmanjšati količino toplogrednih plinov, je nujno potrebno, da lihtenštajnske občine v boju proti podnebnim spremembam delujejo usklajeno. In da bi državi to res uspelo, mora vsak prebivalec Lihtenštajna privarčevati 1,4 ton ogljikovega dioksida oziroma prevoziti 10.000 kilometrov s kolesom namesto z avtomobilom. Za primerjavo: za isti cilj prevozi Švicar s kolesom samo 5.000 kilometrov.

Viri in več informacij: Liechtensteinische Gesellschaft für Umwelt; Volksblatt z dne 28. 11. 2012, str. 3

Oboroževalna tekma v Alpah: želja po igri in zabavi

V Švici najvišji viseči most v Evropi, na vrhu ene od avstrijskih gora pa spomenik v obliki križa, po katerem se bo mogoče sprehajati - neverjetni doživetji v Alpah.

V številnih turističnih krajih se turizem spopada z upadanjem števila nočitev in pomanjkanjem snega. Primer za to je St. Jakob in Haus v bližini Kitzbühela v Avstriji, kjer se je velika večina od 770 prebivalcev v anketi strinjala z gradnjo lesene konstrukcije, ki naj bi turiste vabila v vseh letnih časih. To bi bila 36 metrov visoka pohodna skulptura, katere gradnja bi stala 1,5 mio. evrov. Dolžina prečke na križu naj bi bila kar 19 metrov.

Podobno kot gigantski križ sv. Jakoba ima tudi viseči vrvi most, ki so ga postavili na Titlisu/CH na več kot 3.000 m. n. v. in ga pred kratkim predali svojemu namenu, bolj malo opraviti s trajnostnim turizmom. "Počitniški gostje sodobnega časa iščejo zabavo, razvedrilo, avanturo. Novi viseči most zato idealno dopolnjuje obstoječo ponudbo na Titlisu, kot so ledeniški park, ledeniška jama, trgovina z urami in številne restavracije," so o uspehu več kot 1,1 milijona evrov vredne mostne konstrukcije prepričani v podjetju Bergbahnen Engelberg-Gerschnialp. Obiskovalcem na ta način, kot pravijo sami, približajo Alpe in jim na impresiven način pokažejo globino, širjavo in vso mogočnost gorskega sveta.

Vse to tekmovanje med turističnimi kraji in željo gostov po igri in zabavi si zdaj lahko ogledate na fotografski razstavi Loisa Hechenblaiknerja Intensivstationen v Planinskem muzeju v Bernu. Te pa si ne želijo ogledati prav v vseh počitniških regijah: na Južnem Tirolskem zaenkrat še ni muzeja, ki bi razstavo želel postaviti na ogled ...

Viri in več informacij na: www.cipra.org/sl/alpmedia/publikacije/3870, www.sueddeutsche.de/reise (de), <http://viaggi.repubblica.it/articolo> (it), www.zentralbahn.ch/sites/default/files (de), www.ff-online.com/ausgaben/41-279 (de)

Vetrne elektrarne na Brennerju ne bo

Upravno sodišče v Bolzanu je pred kratkim razveljavilo gradbeno dovoljenje za gradnjo vetrnic na Sattelbergu in se v utemeljitvi sklicevalo tudi na Alpsko konvencijo. Gradnja najvišje ležeče vetrne elektrarne v Alpah je torej odpovedana.

Devetnajst turbin, kolikor bi jih imela vetrna elektrarna, naj bi postavili na pogorje Sattelberga v Italiji in sicer na več kot 2.000 metrov nadmorske višine. Južnotirolska deželna vlada je izvedbo projekta odobrila in to kljub velikemu nasprotovanju, saj sta bila tako strokovno mnenje okoljskega sveta kakor tudi stališče tirolske deželne vlade glede tega vprašanja negativna. Krovna organizacija alpskih društev Club Arc Alpin (CAA) je za sodelovanje pridobila celo Odbor za

preverjanje pri Alpski konvenciji, v katerem predstavniki vseh alpskih držav odločajo o morebitnih kršitvah mednarodne pogodbe. Nedavno je upravno sodišče v Bolzanu upoštevalo pritožbo več okoljskih organizacij in razveljavilo dovoljenje za gradnjo vetrnega parka, kajti za območja na Južnem Tirolskem, ki ležijo nad 1.600 metri nadmorske višine, veljajo predpisi o varstvu pokrajine. Utemeljitev se opira tudi na določbe Alpske konvencije, saj lahko preberemo, da se pri projektih, ki imajo čezmejne vplive na okolje, "ustrezno upoštevajo stališča pogodbenic v okviru postopka izdaje dovoljenja", kar pa se je v tem primeru zgodilo v zelo omejenem obsegu in na podlagi vprašljivih izjav, je še zapisalo sodišče.

Viri in več informacij na: www.umwelt.bz.it/presse (de), <http://unersattelberg.files.wordpress.com/2012/11> (de)

50 let naravnih parkov v Avstriji

Ohranjajo značilne kulturne pokrajine in zgledno delujejo na področju trajnostnega regionalnega razvoja - naravni parki v Avstriji praznujejo letos petdesetletnico obstoja.

Minilo je že pol stoletja, odkar so v Sparbachu pri Dunaju ustanovili prvi naravni park v Avstriji. Danes je takih zavarovanih območij že 48, raztezajo pa se na okoli 5.000 kvadratnih kilometrih površine, pri čemer skoraj dve tretjini ležita na območju Alp. Za primerjavo: Švica je prvi naravni park od skupno 18, kolikor jih ima danes, ustanovila šele leta 2008, delež, ki ga zavzemajo zavarovana območja v celotni površini švicarske države, pa je večji kot v Avstriji. Naravni parki v Avstriji imajo štiri cilje: varovanje, rekreacija, izobraževanje in regionalni razvoj. Sem sodi seveda tudi ohranjanje značilnih kulturnih pokrajin z izvajanjem ekstenzivnega kmetijstva in gozdarstva, ki sta sprejemljiva za naravo. Pomembno vlogo ima tudi zeleni turizem, saj avstrijske naravne parke vsako leto obišče okoli 20 mio. ljudi. In kako bo naslednjih petdeset let? Če bo obveljal predlog združenja avstrijskih naravnih parkov, bosta v ospredju tudi intenzivnejše sodelovanje s turističnim sektorjem in nadaljnji razvoj trajnostne mobilnosti, načrtovana pa sta še vzpostavitev upravljaljskih struktur in širjenje okoljskega izobraževanja v šolah naravnega parka.

Viri in več informacij na: www.naturparke.at/de/VNOe/50_Jahre (de)

Slovenija pripravlja zeleno strategijo

Slovenija naj bi v kratkem dobila novo strategijo razvoja Slovenije za naslednje sedemletno obdobje. Bo slovenski državi z novim dokumentom uspelo doseči zeleni razvojni preboj?

Če bodo uresničeni načrti slovenske vlade, naj bi strategijo za razvoj Slovenije v letih 2014-2020 sprejeli že januarja prihodnje leto. Da bi dokument vseboval ukrepe, ki čim bolj upoštevajo načela trajnostnega razvoja, je spletna skupnost državljanov in državljanek Tretji člen pripravila peticijo in jo poimenovala Za zeleni razvojni preboj. Ime skupnosti Tretji člen izhaja iz tistega dela slovenske ustave, ki pravi, da ima oblast v Sloveniji ljudstvo. Poziv, ki so ga pobudniki namenili Vladi Republike Slovenije, je v družbi naletel na široko podporo, saj ga je podpisalo že več kot 200 podjetij in organizacij, ki delujejo na področju gospodarstva in politike mladih, kakor tudi številni posamezniki, med njimi tudi slovenski legendarni glasbenik Vlado Kreslin.

Dokument Za zeleni razvojni preboj med drugim zahteva prehransko in energijsko samooskrbo Slovenije, večjo rabo naravnih in obnovljivih virov energije, zlasti lesa, poleg tega pa bo treba sprejeti ukrepe na področju energijske prenove stavb in trajnostne mobilnosti ter zelenega turizma.

Viri in več informacij na: www.tretjiclen.si/slo/zrp/, www.s12.si/druzba/kam-gremo, www.mgrt.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce

V Aosti odločno proti sežigalnici odpadkov

Večina prebivalcev doline Aosta nasprotuje sežigalnici odpadkov, je pokazal izid referendum, ki ga je deželna vlada želela preprečiti.

Dežela Aosta bo zato morala spremeniti svojo politiko na področju ravnanja z odpadki. 18. novembra 2012 so namreč volilni upravičenci z več kot 94 odstotki glasov odločno zavrnili gradnjo sežigalnice odpadkov. Podporniki referendum in okoljevarstveniki želijo, da bi se uporabljal postopek hladne obdelave, predvsem pa naj se uveljavi sistematično ločevanje odpadkov.

Izid referendum je bil presenečenje, saj mora biti volilna udeležba v dolini Aosta vsaj 45-odstotna, da referendum postane veljaven. Deželna vlada in večinske stranke so prebivalce pozivale, naj se referendumu ne udeležijo. Dobro organizirano ločevanje odpadkov deluje tudi v turističnih alpskih regijah, kar dokazuje pokrajina Trentino, kjer zasebna gospodinjstva 71 odstotkov odpadkov ločijo in postavijo pred vrata domače hiše, od tam pa jih na zbirališče odpelje komunala. V dolini Val di Fiemme/Fleimstal ta odstotek znaša celo 85 odstotkov.

Viri in več informacij na: www.ilsole24ore.com/art/notizie/2012-11-19 (it), www.uffstampa.provincia.tn.it/csw/archidoc (it)

Constructive Alps. 8.1.2013 – 19.2.2013. vsealpska raven. Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: Bundesamt für Raumentwicklung ARE, Ittingen/CH. [Več o tem »](#)

Nočni pohod z baklami po Logarski dolini. 15.12.2012. Planinsko društvo Solčava. Organizira: Planinsko Društvo Solčava, Solčava/SI. [Več o tem »](#)

34. zimski pohod na Javornik. 22.12.2012 – 23.12.2012. Črni Vrh nad Idrijo . Jezik: sl. Organizira: PD Javornik Črni Vrh nad Idrijo, Črni Vrh nad Idrijo/SI. [Več o tem »](#)

Pohod ob meji brez meje. 23.12.2012. Dobrovo-Golo Brdo. Jezik: sl. Organizira: Planinsko društvo Brda. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: . 21.2.2013 – 21.2.2013. Organizira: Alpine Space Programme, Bayerisches Landesamt für Umwelt, München/DE. [Več o tem »](#)

... Da ribe lahko letijo, je znano. Da pa si v jatah privoščijo kar helikoptersko smučanje, je vendarle alpska posebnost. V italijanski dolini Valsesia so ponudniki helikopterskega smučanja zračna plovila odstopili v uporabo za poldrugo uro, kolikor je trajalo, da so ribiči mladice rib spustili v vode med Alagno und Rivo Valdobbio ter jezera in reke, ki ležijo nad omejenima turističnima krajema. Tako so v visokogorje na najenostavnejši način preselili kar 40 kg mladih postrvi. Podžupan gorske vasice Alagna na južni strani pogorja Monte Rose je predstavnikom medijev po končani akciji ves navdušen hitel pojasnjevati, da prav ta dokazuje, kako je lahko helikoptersko smučanje nekaj pozitivnega za regijo. Prav tako je ugotovil, da tovrstna smučarska doživetja, namenjena posebnim gostom, sploh niso nevarna, pa tudi turizmu ne povzročajo nobene škode. Seveda je pri tem mislil predvsem na dobro stoječe smučarje in zagotovo manj na leteče ribe ... Vir in več informacij: La Stampa, 21. 10. 2012